

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11 czerwca 2015 roku w sprawie z powództwa A. P. przeciwko Towarzystwu (...) z siedzibą

w W. o zapłatę, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 31.509 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.400 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Ponadto w pkt. 2 wyroku Sąd nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi od pozwanej kwotę 1.750,21 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, które mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

- dowolne ustalenie, iż powód zostałby zatrudniony w P.U.H. (...) A. G. po wygaśnięciu umowy zawartej na czas określony do dnia 31 sierpnia 2011 roku, w sytuacji gdy świadek A. G. nie potwierdził, że do takiego zatrudnienia by doszło, a powód nie przedstawił innych dowodów na tę okoliczność;

- dowolne ustalenie, iż powód zostałby zatrudniony przez A. G. po 31 sierpnia 2011 roku, które pozostaje w sprzeczności z zeznaniami świadka A. G., w zakresie, w którym stwierdził, że nie zatrudnił innego pracownika w miejsce powoda i nie wie, czy była wtedy praca, a sytuacja na rynku pogarszała się;

- błędne uznanie za udowodnione, iż powód zostałby zatrudniony P.U.H. (...) w sytuacji, gdy powód nie przedstawił na tę okoliczność żadnych dowodów, a jedynie twierdził, że do takiego zatrudnienia na pewno by doszło, co nie znalazło również potwierdzenia w zeznaniach dotychczasowego pracodawcy – świadka A. G.;

- dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów i przyjęcie, że fakt zawahania się świadka A. G. w czasie zeznań w zakresie niezatrudnienia na miejsce powoda innego pracownika albo wypowiedź świadka A. G., iż sytuacja na rynku pogarszała się winny być wykorzystane na korzyść powoda, co doprowadziło do ustaleń sprzecznych z zebraniem materiałem dowodowym;

- dowolne ustalenie, że powód w przypadku zatrudnienia go przez A. G. byłby zatrudniony do dnia 30 kwietnia 2014 roku, mimo, że Sąd nie przeprowadził żadnych dowodów na tę okoliczność;

- błędne ustalenie, że powód do dnia 30 kwietnia 2014 roku nie był zdolny do wykonywania jakiejkolwiek pracy, podczas gdy postępowanie dowodowe prowadzone było tylko na okoliczność, że powód nie był w stanie w tym okresie wykonywać pracy na dotychczas zajmowanym stanowisku;

b) art. 321 § 1 k.p.c. poprzez:

- wyrokowanie ponad żądanie powoda, w sytuacji, gdy powód cofnął powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 178,58 zł;

- wyrokowanie ponad żądanie powoda poprzez oparcie rozstrzygnięcia o inną podstawę faktyczną niż wskazana przez powoda;

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 444 § 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie do stanu faktycznego i przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie renta przewidziana w w/w przepisie przysługuje powodowi do dnia 30 kwietnia 2014 roku, albowiem wtedy powód znalazł zatrudnienie, podczas gdy powód nie wykazał, że nie miał możliwości w okresie poprzedzającym tę datę podjęcia pracy na innym stanowisku, niż dotychczas zajmowane.

W oparciu o powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę wyroku w całości i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu przed Sądem I instancji, w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego według norm przepisanych oraz kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja pozwanego jedynie częściowo była zasadna i skutkowałą zmianą zaskarżonego orzeczenia, aczkolwiek nie wszystkie jej zarzuty zasługują na uwzględnienie.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy uznał za własne ustalenia Sądu Rejonowego.

Sąd Rejonowy nie naruszył, ani art. 233 § 1 k.p.c., ani art. 444 § 2 k.c., a nieznaczną zmianę wyroku wynikała jedynie ze zmiany okoliczności w toku postępowania pierwszoinstancyjnego i dopuszczalnym cofnięciem powództwa wraz ze zrzeczeniem się roszczenia, co do kwoty 178,58 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 lipca 2014 roku, co skutkowało umorzeniem postępowania w zakresie tego żądania, czemu Sąd I instancji dał wyraz w postanowieniu z dnia 9 grudnia 2014 roku (k. 76 akt sprawy). Słusznie podnosi zatem apelujący, że Sąd I instancji nie mógł orzekać ponad kwotę 31.330,42 złotych,

a czyniąc to Sąd dopuścił się w tym zakresie naruszenia art. 321 § 1 k.p.c. Jest to uchybienie procesowe Sądu I instancji mające wpływ na treść wyroku (orzeczenie ponad żądanie pozwu), a jego skutkiem jest konieczność zmiany zaskarżonego wyroku w części zasądzającej od pozwanego na rzecz powoda ponad kwotę 31.330,42 złotych.

Nie ma natomiast racji apelujący podnosząc zarzut naruszenia art. 321 § 1 k.p.c. sprowadzający się do wykazania, że rozstrzygnięcie Sądu zapadło w oparciu o inną podstawę faktyczną, niż wskazana przez powoda. Przede wszystkim przez podanie okoliczności faktycznych - uzasadniających zgłoszone żądanie - należy rozumieć sytuację, w której powód opisuje w pozwie konkretne wydarzenia historyczne, z którymi wiąże powstanie po jego stronie określonego roszczenia wobec pozwanego. Wymóg przytoczenia w pozwie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie określa art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c., zaś kwalifikacja materialnoprawna tego stanu faktycznego należy do sądu. Oznacza to, że sąd może orzekać jedynie o roszczeniach, które wynikają z faktów przytoczonych przez powoda. Podstawą orzeczenia nie mogą być zaś okoliczności faktyczne, których powód nie objął swymi twierdzeniami (art. 321 § 1 k.p.c.). Związanie sądu granicami żądania obejmuje nie tylko wysokość i rodzaj dochodzonego świadczenia, ale także elementy motywacyjne uzasadniające żądanie. Jak podniósł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 maja 2008 r. III CSK 17/2008 (LexPolonica nr 2019491) sąd orzeka o roszczeniach, które wynikają z faktów przytoczonych przez powoda.

Na gruncie przedmiotowej sprawy powód formułując żądanie pozwu, wskazał, że wnosi o zapłatę wskazanej kwoty, której zasadność upatrywał w zawartej umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego, którym poruszał się sprawca szkody oraz spowodowanie ruchem tego pojazdu w dniu 9 grudnia 2010 roku wypadku drogowego w Ł., w wyniku którego powód doznał obrażeń ciała, skutkujących długotrwałą niezdolnością do pracy i w rezultacie utratą przez powoda dotychczasowego zatrudnienia. Co trzeba podkreślić powództwo zostało oparte na przepisach o odpowiedzialności deliktowej i w oparciu o te przepisy należało rozpatrywać reżim odpowiedzialności pozwanego, która w niniejszej sprawie nie była przedmiotem sporu. Sąd Rejonowy miał zatem obowiązek rozpoznać sprawę w granicach pozwu, biorąc pod uwagę zgłoszone roszczenie i materiał dowodowy zebrany w toku postępowania. Uwadze Sądu I instancji nie umknął przy tym fakt, iż powód w pozwie nie wskazał podstawy prawnej dochodzonego roszczenia i zamiennie używał pojęć: odszkodowanie z tytułu utraconych zarobków oraz renta z tytułu utraty zarobków i w tym zakresie konstrukcja podstawy prawnej rozstrzygnięcia należała do Sądu, co wbrew stanowisku apelującego nie stanowiło wyjścia poza granice żądania w ujęciu art. 321 § 1 k.p.c. W orzecznictwie panuje zgodność co do tego, iż związanie granicami żądania nie oznacza, że Sąd jest związany w sposób bezwzględny samym sformułowaniem zgłoszonego żądania. Jeżeli treść żądania jest sformułowana niewyraźnie, niewłaściwie, nieprecyzyjnie to Sąd może, a nawet ma obowiązek odpowiednio je zmodyfikować, jednakże zgodnie z

wolą powoda i w ramach podstawy faktycznej powództwa. Ingerencja Sądu nie może być w tym zakresie zbyt daleko idąca, chodzi o nadanie objawionej w treści pozwu woli powoda poprawnej jurydycznie formy (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 28 czerwca 2007 r., IV CSK 115/07, LEX nr 358817, 8 lipca 2011 r., IV CSK 536/10, LEX nr 1084734). Wskazać również należy, że ogólna zasada wyrokowania, w myśl której sąd jest związany żądaniem pozwu, nie powinna być stosowana formalistycznie w tym rozumieniu, że korygując brzmienie tego żądania w sentencji wyroku na formułę, która w sposób nie budzący wątpliwości odpowiada rzeczywistym intencjom powoda, sąd nie narusza art. 321 k.p.c. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 26 marca 2015 roku, I ACa 858/14, Teza nr 3, Lex numer 1771494). Wobec powyższego, Sąd I instancji prawidłowo uznał, że okoliczności faktyczne wskazane przez powoda, tj. sytuacja, w jakiej znalazł się powód na skutek wypadku uzasadniała zasądzenie na jego rzecz odszkodowania na podstawie art. 444 § 2 k.c., co nie stanowi orzeczenia sprzecznego z zakazem ustanowionym w art. 321 § 1 k.p.c.

Pozwany wśród zarzutów naruszenia prawa procesowego zakwestionował również dokonaną przez Sąd I instancji ocenę materiału dowodowego. Zarzuty apelacji w tej części, zmierzające do wykazania naruszenia przepisu art. 233 k.p.c. należało uznać za niezasadne. Generalnie zarzuty w tym zakresie sprowadzają się do forsowania własnej, korzystnej dla apelującego, oceny stanu faktycznego. W myśl zaś powołanego przepisu ustawy Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem Sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia.

Ocena wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji.

Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W kontekście powyższych uwag należy stwierdzić, iż wbrew twierdzeniom apelującej w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, zaś wszelkie podniesione w tym zakresie zarzuty stanowią w istocie jedynie niczym nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi i nieobarczonymi jakimkolwiek błędem ustaleniami Sądu pierwszej instancji.

Przede wszystkim fakt pracy powoda przed wypadkiem został jednoznacznie wykazany przez powoda, zeznaniami byłego pracodawcy powoda A. G., jak również dowodami z dokumentów, w szczególności w postaci umowy o pracę oraz zaświadczenia które potwierdziły wielkość zarobków poszkodowanego. Mieściło się w zasadach doświadczenia życiowego uznanie, że gdyby nie nastąpił wypadek, to powód pracowałby osiągając przynajmniej minimalne wynagrodzenie. Powód w chwili wypadku miał konkretny zawód. Pracował na stanowisku robotnika linii kablowej. Zajmował się kładzeniem kabli, dźwigał ciężkie przedmioty, kopał pracował na wysokościach. Jednocześnie były pracodawca powoda - świadek A. G. jednoznacznie zeznał, że gdyby była praca w P.U.H. (...) to powód zostałby

ponownie zatrudniony, wskazując przy tym, że był zadowolony z pracy powoda (zeznania A. G. – k. 78). Oceny tej nie zmieniają okoliczności podnoszone przez apelującego w apelacji w szczególności dotyczące pogorszenia się sytuacji na rynku. Odmienna zaś ocena zeznań świadka, a wręcz całkowicie z nimi sprzeczna oparta na własnej, korzystnej dla apelującego, oceny stanu faktycznego nie mogła się ostać. Wskazać także należy, że choć świadek R. G. nie udzielił powodowi promesy zatrudnienia, to nie zaprzeczył również, że go zatrudni. W obliczu zeznań wskazanych świadków, nie sposób było wyprowadzić wniosków odmiennych, aniżeli dokonał tego Sąd I instancji. Przyjęta zaś przez apelującego ocena stanowi jedynie próbę zwalczania niekorzystnych dla niego ustaleń faktycznych, które nie mogły odnieść zamierzonego skutku. W tym stanie rzeczy należało uznać, że istniało wysokie prawdopodobieństwo, że gdyby nie doszło do wypadku to powód nadal otrzymywałby stałe wynagrodzenie z pracy zarobkowej w wysokości ustalonej przez Sąd Rejonowy. Powód jest pracownikiem fizycznym i obecnie możliwość zatrudnienia w zawodach nie wymagających podejmowania wysiłku jest na skutek wypadku praktycznie niemożliwa, co potwierdza opinia biegłego, zgodnie z którą, powód na skutek wypadku nie może pracować na zajmowanym dotychczas stanowisku oraz wykonywać prac, które indukowałyby pogorszenie stanu zdrowia, tj. wykonywać ciężkich prac fizycznych, pracy na wysokościach, pracy, gdzie istnieje konieczność utrzymania przez dłuższy czas przymusowej pozycji ciała. Powód jest osobą, która utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji i jak słusznie zważył Sąd I instancji obecnie zachowana zdolność do pracy ograniczona została do zadań nie wymagających w istocie żadnych kompetencji. Niezasadny był także zarzut naruszenia art. 444 § 2 k.c. Kwestionując zastosowanie wskazanego przepisu do stanu faktycznego niniejszej sprawy pozwany wskazał, że Sąd I instancji błędnie przyjął, że w przedmiotowej sprawie renta przewidziana w w/w przepisie przysługuje powodowi do dnia 30 kwietnia 2014 roku, albowiem w ocenie pozwanego wtedy powód znalazł zatrudnienie, podczas gdy powód nie wykazał, że nie miał możliwości w okresie poprzedzającym tę datę podjęcia pracy na innym stanowisku, niż dotychczas zajmowane.

Z powyższym stanowiskiem apelującego nie można się zgodzić. Wbrew twierdzeniom pozwanego powód w toku postępowania wykazał, że nie miał możliwości podjęcia pracy w okresie od dnia wypadku do końca kwietnia 2014 roku. Jak wynika z zeznań powoda, które Sąd I instancji słusznie uznał za przekonujące, już od czerwca 2012 roku szukał pracy. Jednak wobec orzeczenia w stosunku do powoda umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, lekarze powoda nie wyrażali zgody na podjęcie przez niego pracy, co znajduje potwierdzenie w materiale dowodowym sprawy. Dopiero w maju 2014 roku powód podjął zatrudnienie na czas określony i obecnie zajmuje się sprzątnięciem w blokach. W tych okoliczności Sąd I instancji uwzględniając stan zdrowia powoda oraz warunki społeczno – ekonomiczne, w szczególności sytuację na rynku pracy oraz zasady doświadczenia życiowego słusznie uznał, że powód nie miał możliwości podjęcia pracy w okresie od dnia wypadku do końca kwietnia 2014 roku. Strona pozwana nie wskazuje zaś w jakim zawodzie i jakie wynagrodzenie powód mógł uzyskać w tym okresie, wykorzystując ograniczoną zdolność do pracy.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w pkt. 1 w ten tylko sposób, że zasądzoną kwotę 31 509 złotych obniżył do kwoty 31 330,42 zł, oddalając apelację w pozostałej części.

Zważywszy na wynik kontroli instancyjnej o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy uznając, iż apelacja była zasadna jedynie w nieznaczącej części, orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.200 złotych - § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461)